

A rövid válasz

VISSZHANG - LXII. évfolyam, 36. szám, 2018. szeptember 7.

András Ferenc és Szále László nem szereti a gyilkolást (*Tisza Istvánról; A tények értelmezése kedvéért, ÉS*, 2018/34., aug. 24.). Ez örvendetes. Én sem, de ők ezt nem hiszik el nekem. Magyarázkodásom szerintük mást mutat. Szále még azt is el tudja képzelni, hogy annyira „radikálisan” romlott vagyok, hogy centenáriumi ünnepséget szerveznék Tisza István hóhérainak emlékére. Nem készülök ilyesmire, de ha mégis arra fanyalodnék, a *Meghalt a cselszövővel* kezdenék, mint 1848-ban. A másik probléma velem az, hogy helytelenül „értelmezem” a tényeket. Ez biztosan tévedés, mert én egyáltalán nem értelmezek tényeket. Azokat egyszerűen tudomásul veszem. Bizonyos tényeknek örülök, más tények szomorúvá tesznek. TGM cikkének azért örültem, mert emlékezetünkbe idézett olyan eseményeket, amelyeket jó lenne végre, száz év után, tényként kezelni. Idén ősszel lesz száz éve az első független magyar köztársaság „kikiáltásának”. Ez azért volt valami! Erről jutott eszembe néhány, a kikiáltást megelőző és azt követő tény. Ezeket azért próbáltam felidézni, hogy a magyar társadalmi és az európai békére vágyakozók számára világossá tegyem, miért nem közeledünk ehhez, miért távolodunk attól, és hol lehet ennek az útnak a vége. Az alaphelyzet az, hogy Magyarországon azóta sincs bázisa a köztársaságnak, ami polgári demokráciát és jogállamiságot jelent – tényszerűen, minden további értelmezés nélkül. A rendszerváltás első két évében még volt remény a jogállam és a képviseleti demokrácia meghonosodására. A Kónya-, majd a Csurka-„dolgozat” óta ebben már nem érdemes reménykedni. Azóta nyilvánvaló, hogy a Tisza István-féle agresszív magyar sovinizmus minden más ideológiánál erősebb gyökeret eresztett. Sem az első, sem a második világháború országot és rendszert elpusztító ereje nem ártott ezeknek a gyökereknek. Ebből táplálkozva nyer (látszólag fölényesen) választásokat a populistá szélsojobb. A szavak és a tettek hasonlósága engem rémiszt. A „vad geszti bolond”-nak (és a mostani kurzus többi félresikerült példaképének) a kimosdatására a mai „demokratikus”, tisztességes jobboldaliaknak égető szükségük volna, hogy tükörbe tudjanak nézni. Ezért próbálkoznak a „relativizálással”. De nem megy! Mert „a tények makacs dolgok” – ahogyan Szále László is megállapította. Tisztelt vitapartnereimnek küldök egy hosszabb, konkrét választ. Nagyra becsült olvasótársaimat azzal már nem merném terhelni.